

Anmodning om foretræde vedr. styrkelse af undervisning i hygiejne i grundskolen, samt udarbejdelse af hygiejnepolitik på grundskolerne.

Hensigt

Indførelse af hygiejne som Færdigheds- og Vidensmål – også i mellemskole og udskoling.

Krav om udarbejdelse af hygiejnepolitik på de enkelte grundskoler

Generelt

Basal viden om infektioner, smitteveje og forebyggelse er fundamental for individets muligheder for varetagelse af egen og andres sundhed. Af samme grund er det hensigtsmæssigt, at hygiejne er en del af de ny fællesmål i faget Sundhed for indskoling. Rådet for Bedre Hygiejne opfordrer til, at man en udvidelse, så hygiejne også indgår i faget Sundhed i de større klassetrin som et led i en langsigtet strategi for styrkelse af borgernes viden og adfærd i forhold til begrænsning af smittespredning.

Sideløbende med et undervisningsmæssigt løft opfordrer Rådet for Bedre Hygiejne til, at det bliver obligatorisk for alle grundskoler at udvikle en politik for hygiejne på den enkelte skole. Dels for at sikre gode hygiejniske rammer - såsom rene toiletter - dels for at dæmme op for smitte blandt skolens brugere.

Sundhedsstyrelsen udgav i 2013 en forebyggelsespakke om hygiejne¹, der bl.a. pointerer følgende: ”Det er erfaringen, at organisering af hygiejneområdet i kommunen på tværs af flere forvaltninger løfter kvaliteten af den daglige generelle hygiejneindsats både hos borgere og hos medarbejdere i alle kommunens tilbud. Organiseringen bidrager også til, at fx uddannelse af medarbejdere foregår ensartet og kvalificeret, hvilket bidrager til større effekt af indsatsen.” Dette omfatter naturligvis også skolernes som institutioner og skolens medarbejdere og elever som individer.

¹Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke om hygiejne, 2012
<http://sundhedsstyrelsen.dk/publ/Publ2012/11nov/ForebyggPk/Hygiejne.pdf>

Argumentation

1. Hygiejne som del af undervisning i Sundhed på flere klassetrin

Internationale og danske undersøgelser viser, at elevers sygefravær kan reduceres alene ved at undervise i korrekt håndhygiejne og indarbejde håndvask ved skoledagens start, før frokost og inden man forlader skolen². Håndhygiejne er anerkendt som én af de væsentligste metoder til at forebygge smitte i alle aldersgrupper, og på alle arbejdspladser og institutioner.

Både viden og færdigheder er afgørende brikker i god hygiejnisk adfærd. De er dermed vigtige elementer til begrænsning af smitte i samfundet og derved nedbringelse af sygefravær generelt. Forebyggelse af smittespredning er tillige en vigtig forudsætning for et godt fremmøde i skolen. Denne viden og disse færdigheder bør holdes vedlige og indgå i fagene gennem hele skolegangen - og ikke kun i indskolingen.

Hygiejne er tilmed et emne og nogle færdigheder, som grundlægges i netop skolealderen³, og som både kræver repetition og har flere lag af forståelse afhængigt af aldersgruppe. Samtidig kan det let indgå i de andre fag på de pågældende alderstrin/skoletrin, da det har naturlig forbindelse til flere fag. Endelig er der, med indførelse af helhedsskolen, øget behov for mere viden om dette emne, da flere fremmødetimer også øger behovet på skolen for hygiejne generelt, rengøring og vedligehold.

Rådet for Bedre Hygiejne foreslår derfor, at hygiejne bliver en del af Færdigheds- og Vidensmålene i faget Sundhed gennem hele skoleforløbet.

2. Hygiejnepolitik på skolerne

Gennem mange år har mange skoler måttet spare på budgetter for bl.a. rengøring og vedligehold, hvilket betyder, at der er stor risiko for at fx toiletter ikke holdes tilstrækkelig rene eller måske, at antallet af håndvaske er underdimensioneret. Dansk Center for Undervisningsmiljø gennemførte i 2009 en undersøgelse, hvor mere end halvdelen af eleverne fandt skoletoiletterne ulækre - altid eller ofte⁴. Statens Institut for Folkesundhed har i 2013 vist, at netop dette medfører et fravalg af toiletterne blandt et stort antal af eleverne, til gene for egen krop og koncentrationsevne⁵.

²Mandatory handwashing in elementary schools reduces absenteeism due to infectious illness among pupils: A pilot intervention study. American Journal of Infection Control, 2009. Inge Nandrup-Bus, Fredensborg Kommune

³Behavioural considerations for hand hygiene practices: the basic building blocks. Journal of Hospital Infection (2007) 65, 1-8, Whitby et al.

⁴Skoletoiletter 2009. Undersøgelserapport DCUM, <http://www.boerneraadet.dk/media/30423/Skoletoiletter-2009.pdf>

⁵Elever undgår toiletter. Statens Institut for Folkesundhed, 2013, http://si-folkesundhed.dk/Ugens%20tal%20for%20folkesundhed/Ugens%20tal/38_2013.aspx

Hertil kommer, at mange skoler har problemer med indeklima, som i mange tilfælde skyldes mangelfuld rengøring, hygiejne og vedligehold. Hvis der på skolen også undervises i hygiejne, er det samtidig væsentligt, at de faktiske forhold for eleverne som minimum lever op til gængse standarder, og medvirker til at skabe en tryk og hygiejnisk hverdag for elever, lærere og pædagoger⁶. Disse fakta indgår også som en del af Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke om indeklima i skoler⁷.

På andre områder, som fx gennem sukker-, motions- og trafikikkerhedspolitik har indførelse af en politik givet ambition, retning og stor fremgang i arbejdet på et forebyggelsesområde, da det har konkretiseret udfordringer og synliggjort handlemuligheder. En hygiejnepolitik for skolerne vil understøtte indsatsen for at fremme trivsel, sådan som det også ønskes gennem de obligatoriske trivselsmålinger, bl.a. for toiletforhold og indeklima⁸.

Rådet for bedre hygiejne anmoder på denne baggrund om foretræde for at argumentere for

1. At hygiejne bliver inddraget som en del af de fælles mål for faget Sundhed for alle klassetrin i Grundskolen. Ikke kun for indskolingens elever.
2. At alle grundskoler skal udvikle en politik for hygiejneområdet. En politik der kan skabe sammenhæng mellem det, eleverne lærer, og de faktiske forhold på skolerne.

Med venlig hilsen

Susanne Knøchel

Formand for Rådet for Bedre Hygiejne

⁶Case; Søndermarkskolen, Frederiksberg Kommune, vinder af Årets Hygiejnepris 2011.
<http://goo.gl/u8jFPY> og <http://www.folkeskolen.dk/69529/faerre-sygedage-giver-hygiejnepris-til-frederiksbergsskole>

⁷Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke om indeklima i skoler, 2012
http://sundhedsstyrelsen.dk/da/sundhed/miljoe/~/_media/67F9E84028EC429497502B3AA90659AF.ashx

⁸Anbefalinger fra ekspertgruppen om elevers trivsel i folkeskolen i relation til nationale trivselsmålinger, 2014. Undervisningsministeriet.

http://www.uvm.dk/~/_media/UVM/Filer/Aktuelt/PDF14/140520%20Ekspertgruppens%20foerste%20af-rapportering.pdf

Forslag til indhold i en hygiejnepolitik på skoleområdet

I en hygiejnepolitik kunne skolernes ledelse, medarbejdere og elever tage stilling til udvikling og status for emner som fx:

- Læring om håndvask (praksis)
- Håndhygiejne (ved ankomst, før frokost, ved skoledagens afslutning)
- Håndvaske og vandforbrug (fysiske rammer)
- Rengøring (kvalitet, prioritering ift. årstidsvariationer, inddragelse af elever i rengøringsparathed (oprydning), integration og fastholdelse af rengøringsmedarbejdere)
- Skoletoiletter (fysiske rammer)

Primære fordele ved forslagene

- Lavere sygefravær blandt elever og medarbejdere – fra lærere og pædagoger, rengøringsmedarbejdere og tekniske servicemedarbejdere, til bibliotekarer og administration.
- Færre sygedage i familierne (indirekte)
- Bedre læringsmiljø og trivsel for elever
- Bedre trivsel og tilfredshed – specifikt i forhold til skoletoiletter
- Færre følgekomplicationer som fx inkontinens
- At grundskolerne ville blive en direkte del af indsatsen i kommunernes samlede arbejde med at implementere Sundhedsstyrelsen forebyggelsespakke om hygiejne

Kort præsentation af Rådet

Rådet for Bedre Hygiejne er en NGO, der blev dannet i 2008 med det formål at fremme sund hygiejneadfærd i Danmark – på tværs af faggrænser, sektorer og brancher – gennem arbejde for at øge den almene viden om hygiejne, at viden om god hygiejne og sund hygiejnisk adfærd altid indgår som et positivt, udviklende og naturligt element overalt i samfundet. Målet er derved at virke for bedre sundhed ved at forebygge sygdom og sygefravær.

Rådets medlemmer favner ca. 170 kommuner, institutioner, organisationer, brancheforeninger, virksomheder, hospitaler, faglige selskaber, forskere og lignende – fordelt på omkring 600 fagfolk. Rådets øverste ledelse udgøres af bestyrelsen, der bl.a. omfatter medlemmer fra SSI, Københavns Universitet, FOA, 3F, Komiteen for Sundhedsoplysning, Foreningen af Kommunallæger, Dansk Industri og Brancheforeningen SPT.